УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5387

РІК LXXVI. Ч. 64. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го КВІТНЯ (APRIL) 1969 No. 64. VOL. LXXVI.

Христос Воскрес із мертвих

МОЛІМ ВОСКРЕСЛОГО ХРИСТА, ЩОБ НАШ НАРІД МІГ ПРОСЛАВЛЯТИ ХРИСТА ВІЛЬНИМИ УСТАМИ

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ І ПРИВІТ КИР АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО АРХИЄПИСКОПА І МИТРОПОЛИТА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ В З'ЄДНАНИХ СТЕЙТАХ АМЕРИКИ

І знов завітав до нас Празник Празників, тобто день, що його сотворив Господь, щоб ми в ньому раділи і веселилися. І годиться радіти, бо Христове Воскресіння є основою нашої християнської віри. Великий місіонар народів і богослов св. Павло дуже чітко підкреслював ту таїнственну правду і боронив її перед деякими, що не вірили у воскресіння мертвих. В першому листі до Коринтян він пише: „Коли ж нема воскресіння мертвих, то і Христос не воскрес. А коли Христос не воскрес, то марна проповідь наша, то марна й віра наша". Далі він пише, що „Христос справді воскрес із мертвих" (І. Кор. 15:13, 14, 20). Сумнів про Христове Воскресіння закрався був до душі апостола Томи. Він не хотів повірити апостолам, що бачили Христа. По восьмох днях Воскресіння, Христос ввійшов через замкнені двері, став посередині апостолів та сказав: „Мир вам!" Тоді промовив до Томи: „Подай сюди твій палець і глянь на мої рани. І руку твою простягни і вклади її у бік мій. Та й не будь невіруючий, — а віруючий" (Ів. 20:26). Тоді Тома відказав: „Господь мій і Бог мій!" І каже йому Ісус: „Побачив мене, то й увірував. Щасливі ті, які, не бачивши, увірували" (Ів. 20:28, 29).

Також захитаним у вірі учням з Емаусу Воскреслий Христос промовив до їх душі, кажучи: „О безумні й повільні серцем у вірі супроти всього, що були пророки оповіли! Хіба не треба було Христові так страждати й увійти у свою славу? І, почавши від Мойсея та від усіх пророків, Він вияснював їм те, що в усім Писанні стосувалося до Нього". (Лк. 24:27).

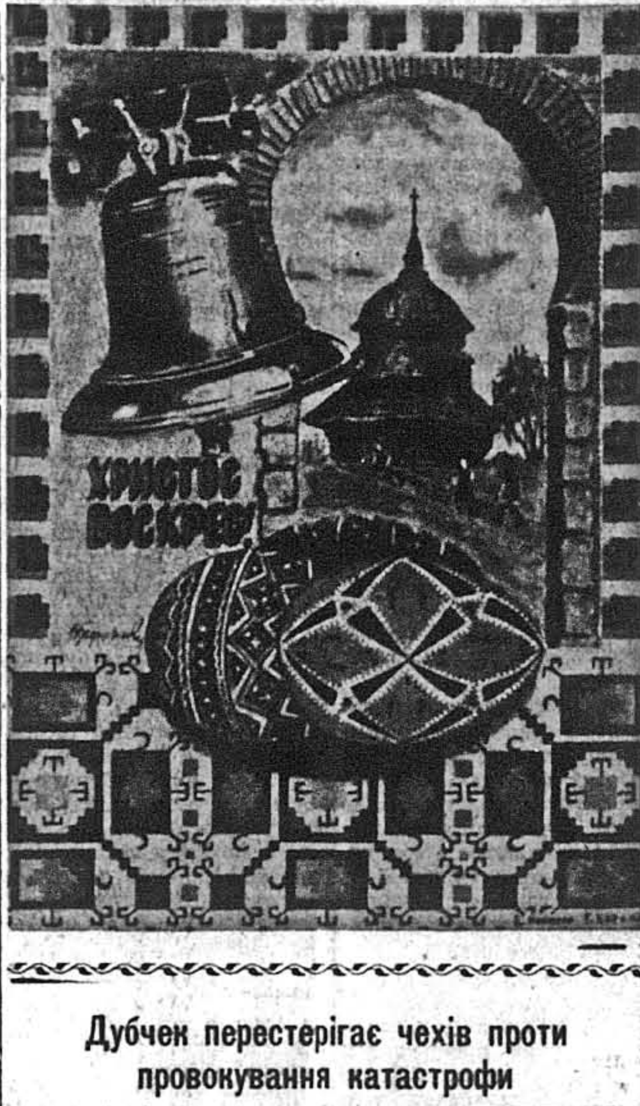
З прийняттям християнства, наш український нарід глибоко вірив у Воскреслого Христа. Віру українського народу в Христа висказав наш незабутній Тарас Шевченко: „Ми віруєм Твоїй силі і Слову живому". Цю віру у Воскреслого Христа виявили українські поселенці в ЗСА. Як в давнину Христові учні з Емаусу запрошували Христа словами: „Зостанься з нами...", так наші українські поселенці запрошували Воскреслого Христа не тільки словами, але й ділами. Погляньте на простору Америку, а побачите в різних місцевостях українські Божі храми, що їх побудували наші люди для Христа, Господа, та ділом висказували своє бажання, щоб Христос зоставався з ними.

І нема кращих побажань для Вас, дорогі в Христі, в цей празник Воскресіння Христового, як побажати вам усім, щоб Воскреслий Христос зіставався з вами, з вашими родинами та приятелями по всі дні життя Вашого, на всю вічність.

Христос наша сила. Ця правда здійснилася на нашій українській спільноті з ЗСА. Хто був би сподівався тому вісімдесять років, що ми українці католики будемо святкувати десятиріччя заснування української католицької Митрополії на американській землі. А це сталось тому, що наші Владики з духовенством і Божим українським народом благали Воскреслого Христа, щоб позіставав з нами. Нема найменшого сумніву, що Христос Господь далі буде з нами, якщо наші люди різних прошарків життя зроблять місце для Христа в своїх серцях, в своїх душах, в своїх родинах, в своїх домах. Також не можемо ані на хвилину забувати, що Христос перебуває між нами та уділяє свої ласки у святих Тайнах через своїх слуг-священиків. Від покликань до священичого стану залежить Христова діяльність в нашій українській спільноті. Сто ідейних юнаків, які бажали б стати священиками, багато причинилися б до дальшого розвою нашої Української Католицької Церкви, церковних громад та української спільноти. Більше число ідейних священиків запевнить нам святкування майбутніх ювілеїв Української Католицької Митрополії. Вірю, що знайдуться ідейні юнаки, що підуть за Христом, щоб нести духовну поміч Божому українському народові. Святкуючи празник Воскресіння Христового, не забувайте пом'янути у своїх молитвах наші українські церкви та наш нарід. Для них ще не скінчилася хресна дорога. Молім Воскреслого Христа, щоб наш нарід міг прославляти Христа вільними устами.

Вас усіх поручаю Воскреслому Христові і Пресвятій Богоматері. Нехай Боже Благословення спочине на Вас всіх! Христос Воскрес!

† Амврозій
Митрополит

о. В. ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ

ВОСКРЕСНЕ

Христос Воскрес! Співає світ
Співають серця всі,
Несеться радісний привіт
Йому з глибин душі.

Христос Воскрес! Ликуй, земле!
Він смерть-гріх поборов
І сонце ясне, золоте
Тобі сіяє знов.

Христос Воскрес! Воскресла з Ним
І Божа благодать.
Її дасть вірним всім отим,
Що жити в ній хотять!

Христос Воскрес — і все живий
Живе у всіх церквах,
Живе Спаситель пресвятий
У всіх святих душах.

Друкований у львівській „Правді" ч. 15 з 1939 року за підписом о. В. Величковський, цей великодній вірш належить, з усією правдоподібністю, перу нинішнього єпископа підпільної Української Католицької Церкви в Україні Владики Василя Величковського ув'язненого совєтським режимом в січні ц.р. у Львові і перевезеного до тюрми у Москві.

ЩОБ ВОСКРЕСЛИЙ ХРИСТОС, ЩО Є ОСНОВОЮ НАШОЇ ВІРИ, ПРОЯСНИВ ВАШІ ОБЛИЧЧЯ

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ КИР ЯРОСЛАВА ГАБРА, ЄПИСКОПА ЄПАРХІЇ СВ. ОТЦЯ МИКОЛАЯ В ЧИКАГО

Ми знову ввійшли в період ранньої весни. Її відчуваємо в природі, коли то дерева пишаються шовковими пуп'янками, поля й лани вкриваються неп орочною зеленню й барвистими квітками, а пташки своїм щебетанням переривають зимову тишу.

Саме в цій найкращій порі року св. Церква відзначає Свято радости, празник Христового Воскресіння, що є основою нашої надії на наше власне воскресіння із мертвих в дні Страшного Суду та фундаментом нашої віри. І тому слушно Апостол народів св. Павло кличе: „А як Христос не воскрес, то марна ваша віра!"

Сьогодні ми переживаємо ще іншу весну, а це весну нового відродження в дусі Другого Ватиканського Собору. Коли Папа Іван XXIII, як зі слушністю пише про це кард. Суенс, перед відкриттям Другого Ватиканського Собору рішив, щоб він (Собор) „був часом весни для Церкви", то його бажання та надії сповнилися.

Подібно, як під час весняної пори, під впливом леготу зимних та теплих вітрів міняється погода, так само напровесні переведення в життя напрямних Другого Ватиканського Собору Церква натрапляє на чималі труднощі. Причиною цих труднощів є у великій мірі факт, що декому з вірних Католицької Церкви важко розрізнити незмінні релігійні передання Христової Церкви від змін, що є твором соціологічного процесу.

Як ми заздно підкреслювали, основою нашого релігійного росту є св. Літургія. Тому нашим першорядним завданням під сучасну пору є розпочати літургічне оновлення, в якому на перше місце вибиваються такі обов'язки: обзнайомлення вірних із суттю та символікою св. Літургії, активна участь вірних у св. Літургії, оживлена участь вірних у Господній Трапезі — св. Причасті.

Причиною, чому кладемо головний натиск на літургічне оновлення вірних, є такі факти: а) Літургічні відправи своєю ефективністю та своєю святістю перевищують всі інші Богослуження; б) Вони провадять вірних до єдности в любові; в) Вони є джерелом усіх ласк; г) Вони є джерелом нашої віри.

Почавши від празника Христового Воскресіння, продовж усіх неділь Божого року, спасительним гомоном несуться по наших церквах радісні літургічні співи, що віддзеркалюють віру у Воскреслого Христа, символу й надії на наше особисте відкуплення, символу перемоги добра над злом, символу світлого воскресіння нашої многострадальної Церкви та українського народу.

Хай цей радісний настрій Христового Воскресіння панує у Ваших серцях продовж цілого року. Хай усміх на Ваших устах та ясність у Ваших очах будуть ознакою присутности Бога. Хай св. Літургія буде провідною лямпадою Вашого духовного життя.

Цьогорічний Великдень приходиться зустрічати з новою тривогою про долю нашої Церкви на Рідних землях, бо атеїстичний окупант поновив нову хвилю переслідувань.

А все ж таки серед густих і прямо, здавалося б, непроглядних хмар пробивається промінчик весняної веселки, що віддзеркалюється у щораз відважніших виступах наших Братів за свої, Богом дані, релігійні та національні права.

Буду молитись під час св. Літургії, щоб Воскреслий Христос, що є основою нашої віри, прояснив Ваші обличчя, мої Дорогі Браття й Сестри, та кріпив Вас надією у світле Воскресіння.

† Ярослав
Єпископ Єпархії
св. Отця Миколая

Дубчек перестерігає чехів проти провокування катастрофи

Прага. — Генеральний секретар компартії Чехо-Словаччини, Александер Дубчек, який став неначе символом демократизаційного курсу політики у Чехо-Словаччині від початку минулого року, виголосив в минулий четвер 3 квітня ц. р. радіо-телевізійну промову до мешканців Чехо-Словаччини з закликом до спокою і поміркованости та з пересторогою, що нові протисовєтські виступи можуть стягнути на державу катастрофу. Він заявив, що можуть повторитися „сумні події з серпня минулого року" і цим дав виразно зрозуміти, що на вулиці Праги й інших міст у ЧССР можуть вернутися совєтські танки. У Празі кружляли в двох останніх днях різні плітки на тему приїзду маршала Гречкова й совєтського віце-міністра закордонних справ Семйонова та ультиматом, що вони його пред'явили чеському державно-партійному проводові. Москва гостро зареагувала на протисовєтські демонстрації, які відбулися під кінець минулого тижня в Празі й інших чеських та словацьких містах. Дубчек заспокоював своїх слухачів, що чеський уряд не вирікся демократизаційної програми, без уваги на відновлення превенційної пресової і радіо-телевізійної цензури та заведення сильнішої дисципліни в партійних рядах. Не виключають, що чеська компартія піде назустріч натискові збоку Москви й позбавить всіх керівних становищ одного з найвідважніших лібералів, Йозефа Смрковского, що його тепер партійна президія наятаврувала за його ніби підбурливі промови.

Верховний Архиєпископ-Митрополит промовляв на Університеті „Анджелікум"

Рим (УПБ). — Дня 13-го березня на Папському Університеті ім св. Томи Аквіната в Римі відбулася академія, на якій виголосив наукову доповідь про Ангельського доктора Блаженніший Митрополит Кир Йосиф. Були присутні на академії Кардинали: Ф. Ченто, П. Марелля, А. Оттавіяні, М. Брав, К. Войтила; численні єпископи, священики, монахи і монахині та студенти римських атенеїв. На початку академії ректор університету відчитав телеграму від Святішого Отця з благословенням для професорського збору, студентів і всіх присутніх, а зокрема для Блаженнішого Митрополита. Відтак в короткому слові підкреслив так терпіння Митрополита як Ісповідника віри, як також його компетентність у поясненні доктрини Аквіната, якого Митрополит вже не раз прилюдно славив за високий орлиний злет його богословського ума не тільки часів середньовіччя, але й наших століть.

У своїй доповіді Архиєп. Йосиф відповів вичерпно і займаючо на два питання, а саме: Що св. Тома думав про Схід і що Схід думає про св. Тому з Аквіну, себто про ту взаємопошану, що мають кращі богослови Сходу для св. Томи, а з другого боку про те захоплення східною богословією, що його мав св. Тома, читаючи твори східніх Отців Церкви. З пошаною і почестю виголошує нині кожний богослов ім'я Томи на Сході, і в нас на Україні, бо зі студіями над Томою росла і росте богословська наука. В часі відродження католицького вселенського думання на Україні митроп. Рутський вважав за вказане впровадити Сум-

(Закінчення на стор. 3-ій.)

Гардфордський журнал про „Барви і чар українського Великодня"

Гардфорд, Конн. — Журнал „Accent", видання „Гартфорд Таймс Сандей Магазін", у числі з 30 березня помістив великий ілюстрований фотографом Д. Плоссем репортаж Білла Ріяна „Барви і чар українського Великодня". У підназоловку сказано: „Ті з нас, хто є українського походження, сьогодні продовжують чудові традиції. На Великдень вони будуть дарувати надзвичайні писанки, їсти паску, калачі з хрестами і хрусти". Автор зазначає: „Не називайте українців росіянами, бо вони того не люблять" та інформує, що Україна — це яких 50 мільйонів людей, тепер входить до складу СССР, як одна із 16 „республік", а в Гардфорді є сотні людей українського роду, котрі з радістю готуються зустрічати Великодні свята. „Українці віддані Богові і своїй Батьківщині та традиціям", зазначено в журналі. У Гартфорді є дві українські церкви, католицька і православна, довкола яких кипить українське життя. Автор розповідає про символіку українських писанок, про їх писання, про різні традиційні страви тощо. В репортажі розповідається про 72-річного М. Мулицького, який і далі пише чудові писанки та вчить своїх дітей і внуків. На багатьох фотознімках зображено дім п-ва Крупів у Гардфорді із святковим станом до Великодня, 10-річну Уляну Кузьму в українській народній ноші з паскою в руках, п. М. Мулицького під час розписування писанок, 12-річну Дарію Кузьму з писанкою з оленями. У журналі поміщено також півсторінкове кольорове фото з українськими писанками, з таким підписом: „Краса українських Великодніх кольорів".

„Телеграм" про красу, зміст і значення українських писанок

Торонто. — Щоденник „Телеграм" з 29 березня опублікував на сторінці, прикрашеній багатокольоровим зображенням 24 писанок, репортаж Коллена Мюрей про символіку, історію, значення та красу писанок різних слов'янських народів. Автор найчастіше згадує про Україну та українців, з яких у самому Торонті приблизно 150 осіб пишуть писанки на Великдень. Він зазначає, що українці не малюють писанок, а таки пишуть, і пояснює складну техніку їх продукування з допомогою барв, воску тощо. В розмові з кореспондентом літограф-українець Ярослав Сліїв розповів, що ще й перед приходом християнства був відомий обряд писання яєць, які мали б магічнообрядове значення, що червоний кольор крашанки означає любов, зелений — символізує багатий урожай тощо. „Традиції фарбувати ячка походять із Єгипту. У наші часи пишуть писанки українці, болгари, білоруси, поляки, словаки, греки, литовці, румуни". „Телеграм" згадує, що в українських родинах зберігається звичай ділитись из свято свяченим ячком. У кінці репортажу згадано, що деякі із взорів українських писанок з 1898 р., з музею в Лубнях, „нагадують дуже жваво Пікассо". У березні й на початку квітня в кількох центрах у Торонті відбуваються покази писанок, у тому і в будинку Міської Управи Торонта.

Ніксонові прихильники вже тепер готуються поборювати Едварда Кеннеді в 1972 році

Вашинґтон. — Хоч до виборчого президентського року ще більше як три роки, то вже тепер прихильники президента Ніксона твердять, що демократичним кандидатом на президента в 1972-му році напевно буде сенатор із Массачусетс Едвард М. Кеннеді. Ніксонові люди пильно слідкують за тим, що робить цей сенатор і дбайливо нотують його заяви в різних справах. З цих заяв видко, що сенатор Е. Кеннеді майже завжди займає критичне становище до заяв Президента в різних справах. Прихильники Ніксона збирають амуніцію до передбаченого бою, який буде під час найближчих президентських виборів. Сенатор Кеннеді виступив проти пляну розміщення ракет, яке пропонує Ніксон. Кеннеді критикує плян Президента в справі військової служби, не вдоволений із того способу поборювання вбогости, яке заплянував Уряд Президента. Білий Дім бачить, що Е. Кеннеді скріпив своє політичне становище тим, що став віпом в Сенаті, і як такий є головним представником демократичної більшости. Кеннеді перейняв політичні гасла демократичного сенатора Юджіна МекКарті, який без успіху старався про номінацію на кандидата на президента. Едвард перейняв частинно програму свого покійного брата Роберта.

В Україні зареєстровано 26 тисяч пам'яток історії та культури

Київ. — Газета „Культура і Життя" з 27 березня у статті „Пам'ятки народу" повідомила, що під охорону взято „понад 26 тисяч пам'яток історії та культури України" і для їх охорони два роки тому було створено Товариство охорони пам'яток історії та культури УССР. Зазначено, що до таких пам'яток і пам'ятків входять також і „трактор П. Ангеліни на п'єдесталі", і „постать Іліча на Дніпротесі" та багато подібних совєтських „пам'яток". За два роки Українське товариство кількісно значно зросло: „Два роки — короткий проміжок часу. Але вже пройдено „будівничий період". У всіх областях, у 98 містах і 496 районах створено організації. Вони об'єднують понад 40 тисяч первинних осередків і майже три з половиною мільйони ентузіастів. Колективних членів налічується 23.609, зокрема 10.881 промислове підприємство та 7-141 колгосп і радгосп." Однак, у справі збереження дійсних пам'яток української історії і культури Товариство може мати більш дорадчий голос, ніж виносити практичні рішення.

УСІМ НАШИМ СПІВГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ВІДЗНАЧАЮТЬ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ ЗА НОВИМ КАЛЕНДАРЕМ, БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
— і —
В-ВО „СВОБОДА"

Поклали вінки перед пам'ятником Т Шевченкові

Вінніпеґ. — Організована українська молодь з прапорами своїх молодечих організацій, представники більшости складових організацій і товариств Комітету Українців Канади дня 9 березня поклали вінки біля пам'ятника Тарасові Шевченкові під час Шевченківського Апелю. Такі апелі з покладенням вінків і кількома короткими зверненнями до учасників про значення й ролю Т. Шевченка в минулому й сучасному стали вже традиційними, бо відбуваються щороку в день смерти Кобзаря. Дотепер такий шляхетний звичай ще не прийнявся в Америці, у Вашинґтоні Д. К.

„СВОБОДА" У ВЕЛИКОДНЬОМУ ЧАСІ

Як у минулих роках, так і цього року, „Свобода" відзначить рокове свято Воскресення Христового випуском спеціяльних святочних чисел за обидвома календарними стилями, новим і старим. І також з уваги на Великдень за обидвома календарними стилями „Свобода" не друкуватиметься у Великодні Понеділки з датою вівтірків.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Джерело відновлення

З приходом християнства з'явилась на землі і оновлена людина. Перед чудом приходу Ісуса Христа були узаконені рабство, тиранія, жорстокість. З приходом Христа постав і новий моральний закон, який можна коротко назвати любов'ю. Серед християнських народів почала ширитися та любов людини до людини і народу до народу, яку проповідував Божий Син. Тож, хто сіє правду, беззаконня, насильство — той виступає проти Христа, проти головного морального закону людства.

З чудом воскресіння розп'ятого Ісуса Христа наново відкрито світ: людина, як частина світу, пізнала, що вона вічна. Треба рано чи пізно фізично вмерти, щоб дати місце іншим, новим і новим поколінням. Але з чудом Христового воскресіння відкрилась найбільша правда: тіло людське дочасне, а душа її вічна.

Як сказано в Святому Письмі: „Поправді, поправді говорю вам: пшеничне зерно, коли не впаде в землю і не замре, залишиться само-одне, коли ж замре, то рясний плід принесе" (Ів. 12, 24). Учні Христа навчили нас також, що той, „хто полюбить душу свою — втратить її". Бо Воскреслий після важких мук для спасіння людини на землі вчив у першу чергу любити ближнього так, як самого себе. Така любов — це ворота до безсмертя, шлях до воскресіння.

При домовині Христа накладено каміння. Воїни стерегли домовину. Та коли прийшли жінки вклонитись прахові, почули янгольський голос, що Його вже тут немає. І потім впродовж кількох десятків днів Ісуса Христа бачили апостоли, бачили ті, що вірували, і ті, що не вірували в Нього. Це був останній доказ Богочоловіка, останній даний Ним приклад того, що „віра спасе тебе", що насправді смерти немає, бо дух, надхнений у кожну людину в час її народження — вічний.

Живемо в добу космічних відкрить. І американські астронавти проказували молитви, кружляючи довкола Місяця. Воскресіння Ісуса Христа стало джерелом відновлення людського роду і оновлення світу.

Великодній час

Різдво і Воскресіння Христове — це ті два найбільші релігійні свята, що їх символіка особливо актуальна для України й українського народу. У долі України нічого не змінилось, і в теперішній Великодній час треба знову черпати віру у воскресіння української правди, у перемогу ідеї вільної, ні від кого незалежної української держави, ідеї, яку намагається похоронити московсько - большевицька окупація. Цьогорічний Великодній час пригадує знову конечність „проти надії сподіватись" на повернення Україні її загарбаних прав. Чудо воскресіння Христового заперечує утерте ствердження, що „чудеса не діються". В історії світу бували такі великі і несподівані зміни, що їх називаємо чудесами. І ці чудеса зформулювали неписаний закон: нарід можна перевести через Голготу терпінь, можна розіп'ясти, але нема такої сили, яка могла б вдержати камінь на могилі, що спиняє його воскресіння.

Збереження сильної віри й надії — це не пуста фраза. Близько півсторіччя від часу втрати рідної державности і кругло 25 років, коли остання хвиля втікачів залишила рідну землю — це довгий час, протягом якого народились нові покоління і докорінно змінились умовини життя. Тому заламлення і послаблення віри є неначе природним явищем. Природно також, що це явище використовують ті, яким бажано й потрібно, щоб перестали діяти або щоб бодай охляли ті сили спротиву вільних українців, які не визнають створеного ворожим підступом і насильством політичного стану на Сході Европи, не погоджуються з тамошньою дійсністю і протестують перед цілим світом проти московської політики гноблення України.

Великодній час актуалізує цю проблему і сприяє нескореним — в Україні і поза нею. Попри всі нові ідеї, нові концепції й нові методи — близько дві тисячі років існують правди, проповідувані Христом. Кругло тисячу років тому заперечено середньовічну засаду „чия країна, того й право", заперечено середньовічний „закон п'ястука", в одних державах скорше, в інших пізніше скасовано кріпацтво, настала епоха волі народів, право на самовизначення народів поширено на всю територію Азії й Африки. Живемо в добі націоналізму, і великодній час пригадує, що не можна вічно позбавляти того права український народ, який уже давно визначився, прrголосивши свою незалежну державу. Великодній час припадає на весну. Вона настане і в Україні.

К. Крупський

„НЕЗЛЯКАНЕ ПЕРО З УКРАЇНИ"

Під цією назвою журнал „Сатердей Рів'ю" з датою 29-го березня ц. р. надрукував рецензію на книжку Вячеслава Чорновола, яку англійською мовою видало МекҐров-Гілл видавництво п. н. „Чорновіл пейперс".

Автором рецензії є Марвін Калб, якого добре знають не тільки Америка та Канада, але й інші країни. Це широковідомий дипломатичний кореспондент Сі-Бі-Ес у Вашингтоні, до голосу якого уважно прислухаються. Марвін Калб був членом американської амбасади в Москві і представником Сі-Бі-Ес у Совєтському Союзі.

Представивши на вступі Чорновола, Калб пише, за який „злочин" Чорновіл був заарештований і запроторений до концентраційного табору в Мордовії.

Калб пише: „Документи Чорновола" є надзвичайною книжкою. П р авдоподібно, найсміливішою в обвинуваченні надуживань совєтської системи з усіх книжок, що досі появилися на Заході. Це історія молодого комуніста-ленінця, який є чистим продуктом цієї системи, який був членом комсомолу і думки якого неначе чудом сягають поза границі стандартної марксистської догми. Чорновіл міг би блискучо дискутувати з Марком Руддом у Ню Йорку, з Даніелем Когн - Бендітом у Парижі або з Максимом Літвіновим у Москві, бо він розуміє їх усіх. Він глибоко відчуває убогість в національному змісті Совєтського Союзу.

„Чорновіл вірить в право українців говорити своєю власною мовою, ходити до своїх власних театрів і вчитися в своїх власних школах. Він не бачить ніякої суперечности в тому, коли хтось є гордий зі своєї національности — в його випадку з української, і в той же час льояльний до Совєтського Союзу".

„Чорновола дивує і злостить, що за те, що інші можуть робити, він мусить бути арештованим. „На десять років", — каже він із сарказмом".

„Я одержав освіту в совєтській школі. В кожному кінцевому абзаці шкільної праці я згадував партію і Сталіна . . . П'ять років я пильно студіював в університеті марксизм - ленінізм. Нарешті недавно я склав кандидатський (маґістерський) іспит з марксистсько - ленінської філософії. Тоді, несподівано і зовсім припадково я поклав руку на українську книжку, опубліковану за кордоном, і зараз же став „буржуазним н а ц іоналістом". Дещо пізніше я прочитав летючку з Пекіну п. н. „Опортунізм КПРС" — чи це мало б зробити мене послідовником Мао Тсе-тунґа? Пізніше я слухав через радіо промову Папи Римського — чи тоді я став єзуїтом?"

„Його сардонічна дотепність, — пише Марвін Калб, — жене через книжку неначе блискучий метеор через темне російське небо. Його перо незлякане. Він атакує Петра Шелеста — першого секретаря Української Комуністичної Партії, і з такою ж спритністю та невимушеністю висміває священні догми марксистської ідеології".

Калб називає к н и ж ку Чорновола підбадьорюючою і пише, що вона змушує навіть скептиків вірити в те, що вільні думки існують в Совєтському Союзі. Не всі ідеї здушені під тягарем бюрократії і під тиском таємної поліції, — пише Калб.

Автор ставить питання: „Чи півтора року каторжної праці присмирили Чорновола?" І зараз же сам дає відповідь: „Шелести не володітимуть чорноволами!"

Стаття закінчується такими словами: „З досвіду Чехо - Словаччини виходить, що громадські діячі можуть бути арештованими, а їхня відвага й мораль можуть бути пригнобленими, але, читаючи Чорновола, стає ясним, що боротьба між тими, які повстають, і системою далека від закінчення, і про повстанців почуємо знов".

Перечитавши р е ц ензію Марвіна Калба, бачимо, що він добре зорієнтований в теперішньому статусі совєтської України. Шкода тільки, що до вступної замітки редакції журналу закралася помилка, а саме: в ній сказано, що книжку Чорновола переклав з російської мови на англійську мову Богдан Р. Боцюрків, а фактично на англійську мову перекладено її з українського видання, яке появилося рік скоріше.

В українському виданні книжки Чорновола на сторінці 10-ій сказано: „З пошани до цього чину, подаємо текст книги без ніяких змін, затримуючи правопис і всі примітки оригіналу. При кінці книги в окремому розділі подаємо зв'язані з темою інші матеріяли, що кружляють по Україні, та переклад текстів російською мовою".

Крім цієї невеликої помилки, якої допустилась редакція журналу, сміливо можемо твердити, що досі ні одна українська літературна праця не звернула на себе такої уваги велетнів американської преси, як книжка Вячеслава Чорновола. В теперішній політичній ситуації діставатися українській книжці на сторінки „Ню Йорк Таймсу", „Сатердей Рів'ю" і т. п. нелегка справа.

Зрозуміло, що в цьому не малу ролю відіграє політичний чинник. Непримиренні до московського комунізму політичні кола починають пізнавати слабі сторони комунізму. Пізнають ті коли, які здібні розвалити московську імперію.

Роман Рахманний

ДУМКИ ПРО НЕЗАМІННЕ ПОЧУТТЯ

Нема сумніву, що українські поселенці та їхні нащадки на північно - американському континенті живуть життям заможних людей. З рівнем їхнього матеріяльного життя ледве чи можна порівнювати рівень життя українців - мешканців таких розвинених країн, як Великобританія, Ф р анція, Західня Німеччина або Австралія. Всюди там українці зуміли своєю роботящістю й ощадністю збудувати собі твердий ґрунт під ногами на сьогодні й на завтра, але найміцніше таки стоїть українська громада у Північній Америці.

Радіє душа кожного українця, коли він дізнається, що нині наша молодь — діти українських заробітчан і нових поселенців — не тільки здобуває освіту відносно легким коштом і зусиллям, а навіть може подорожувати по заморських країнах, закритих для українців міжвоєнного покоління.

Однак, не лише матеріяльно зросла українська громада в західньому світі. На щастя, достатки не придушили у нас почуття гідности — розуміння, що існують ще й духові вартості. З вдоволенням треба підкреслити, що пересічний українець поза межами України прагне і для себе і своїх дітей також матеріяльних скарбів — творів ума.

Ось чому завдяки жертвенності українських еміґрантів появляються цінні наукові й мистецькі видання, існує розвинена українська преса, а в концертових залях і на хвилях етеру лунає українська музика й пісня, скомпонована українськими композиторами й виконувана українцями.

На вулицях чужих індустріяльних міст височіють будівлі українських установ, а наші церкви прикрашають не одне місто та містечко північно - американського континенту. Збудовано їх нерідко згідно з плянами українців - архітектів, здвигнено і утримується жертвенністю українців, що знають прадавню істину: „Не єдиним хлібом живе людина..."

Коли ось так подумаєш, що з усіх тих будівель, церков, установ, преси і книгарень, з усіх зусиль, спрямованих на „матеріяльне українське буття" річ-річно виходить якась кількість громадян чужоземних держав, але з українською душею та українським розумом і почуттями, тоді хоч-не-хоч усміхнешся і скажеш собі: А все таки варто бути українцем! Заперечувані й невизнавані, під тиском чужого оточення і різношерстих асиміляторів, українці таки поширюють свою національно - культурну базу.

Це правда. Але правдою є й те, що на великому просторі світу в нашому суспільстві є слабкі позиції. Буває, задивлені у власні успіхи, не добачаємо ми якоїсь відсталої ділянки. А відсталою вона буває саме внаслідок нашого недогляду. Бо різний буває терен, і не в кожній країні, не в кожному місті українці можуть виковати те, що хочуть чи повинні виконати.

Ось читаю повідомлення Комітету для будівлі Храму св. Симона в Парижі і ще раз переконуюсь, що саме такі недогляди в нас бувають. „Вже понад десять років українська православна громада у Франції" вживає наполегливих заходів, щоб збудувати цей дім молитви і виховний центр українських поселенців у цій країні. Не пощастило збудувати такий храм, хоч відомий архітект Повстенко виготовив був проєкт будівлі в українському стилі. Купити незабудовану площу в Парижі майже неможливо, а забудована площа коштує надто дорого.

Тому вирішено купити у відповідній дільниці міста гарний будинок і перебудувати його на храм. Так і зроблено у вересні 1968 р. Але на виплачення боргу за дім, що має вартість 90,000 дол. (більшість уже виплачено), на влаштування церкви разом з приміщенням для священика і залі для громадських цілей чи навіть для школи потрібно додаткових фондів.

Заможні українці напевно поспішать з допомогою своїм землякам і братам. Громадський Комітет будівлі Храму св. Симона в столиці Франції очолюють: інж. А. Жуковський, відомий своєю громадською діяльністю та науковими публікаціями — він же секретар і касир Комітету; Петро Плевако — голова Комітету, знаний громадський діяч, а особливо заслужений виданням літературної спадщини свого брата Миколи Плевака, якого московські большевики спершу заслали в центральну Азію, а потім знищили. Імена цих двох діячів є ґарантією того, що заклик до підтримки заходів у будівництві Храму св. Симона в Парижі має реальні підстави: тамтешні українці справді потребують такого духовного центру для того, щоб могли жити, як цілісні українці, а не лише, як „хлібоз'їдачі" в такому чи іншому добробуті.

Не зважаючи на нинішню тенденцію в усіх суспільствах до легковаження традиційних вартостей і до заснайства, треба сказати з української точки зору одне: українська Церква найдовше перетриває, як фортеця українського національно - культурного руху на чужині. Навіть ті, що внаслідок різних причин колись не знатимуть української мови, але збережуть зв'язок з українською Церквою, далі нестимуть прапор українськости серед чужоземного оточення. Це ще один мотив, чому нам треба підтримати заходи українців у Франції в цій церковно - релігійній справі.

А втім, наше особисте почуття гідности незвичайно зміцниться, коли ми на практиці виявимо зрозуміння потреб наших братів, які перебувають у складнішій, як наша, ситуації. Про „екуменізм" пишуть і говорять у нас багато. Покажімо його на ділі! Прикладів нового, відродженого християнства у світі нині багато — не лише конфесійні, а й расово-історичні межі затираються

(Закінчення на стор. 3-ій)

О. Гайський

СОБОРНІСТЬ І АЛЕРГІЯ

(Замість малого фейлетона)

Люди мають претенсії до медицини, мовляв, вона не знає ради на недуги серця й рака.

А я маю претенсії до нашої медицини, чому вона так пізно відкрила нам недугу алерґії. Бо недуга ця, поперше, дуже нищівна, а подруге, типово українська.

„Словник ч у ж омовних слів" Артема Орла під цим гаслом подає: „Алерґія (грецьке алльос — інший, чужий, ергон — дія) — ненормальні реакції організму на подразнення" . . .

Можна мати алерґію, ясніше кажучи: нетерпимість до різних предметів, речей, ба й осіб, а тому треба негайно зривати всякий чуттєвий (зоровий, слуховий, нюховий, смаковий чи дотиковий) контакт із ними. Має хтось алерґію до м'яса — мусить зірвати з цією поживою; має алерґію до вовни — треба зривати з ґардероби, стін, підлоги, звідусіль все, що вовняне. Має жінка алерґію до свого чоловіка — зриває з ним подружий союз.

Пересічний українець має алерґію до своїх власних братів - українців, а тому, де може, зриває з ними. Найменшого п о дразнення вистачає йому, щоб зривати з ними в царині релігії, обряду, календаря, політичного світогляду чи національної тактики і стратегії. Зриває ґрунтовно, дощентно й, само собою, назавжди. А раз на рік іде на академію святкувати Акт Соборности.

Щоб обминути підозру в самобичуванні, треба сказати, що нетерпимість людини до людини трапляється в усіх народів. Але, на щастя цих народів, там вона проявляється на тлі конкретних буденних особистих справ: конкуренції в підприємстві, соціяльної нерівноси, різниці в плянуванні і методах праці тощо. В загальних справах спільноти ці самі люди живуть і працюють в злагоді і спокою.

На наше нещастя, в нас алерґія - нетерпимість людини до людини проявляється якраз у справах спільноти. А жахливим нищівним бакцилем, що розносить цю недугу є наше горезвісне „я". Десь в інших народів діти бавляться згідливо великою громадою — в нас зараз побачите розкол і почуєте заяву: „Як не бавитеся по-моєму, то я не бавлюся". Десь молодь преться, щоб у спортовій дружині, в хорі чи в драматичному гуртку найкращими спільними (соборними) силами здобути найкращий успіх — в нас, як правило, почуєте заяву: „Як він (вона) бере участь в імпрезі — то я не беру" . . . Десь люди належать до різних віровизнань, святкують різно, а потім сходяться і дружньо співпрацюють у громадській чи політичній площині — у нас зараз знайдуться с а мойменовані „посли до Бога", обкидають болотом тих, хто святкує за іншим календарем і, зриваючи з ними, творять ще один поділ (а Кардинал Й. Сліпий виразно дав зрозуміти, що справа не в святкуванні-празнуванні, отже, в неробстві святкових днів — тільки в праці і єдності буднів). Десь у людей кожна одиниця преться показати, як із нею й її співпрацею віз спільноти їхатиме гладко й добре — в нас за особисту чесноту править доказати, мовляв, без мене не поїде й не піде . . . Та це лиш одна сторінка — меншого, бо пасивного, лиха. А є й друга сторінка, „активна", коли українські люди, забуваючи про зовнішнього ворога, ба, в спілці з ним, беруться один з одним за братні чуби . . .

Хтось може закинути мені, мовляв, передраматизовую справу; мовляв, не всюди діють самі одиниці, є в нас організації, отже, говорячи про „я", треба говорити і про „ми" . . .

То правда, але я не про такі удільні, партикулярні („середовищні") — тільки про одне, спільне всім українцям „ми". Згідно з нашим знанням, за два десятки літ історії так званої політичної еміґрації на цьому континенті занотовано два випадки такого соборного „ми": з приводу відкриття пам'ятника Т. Шевченкові і з приводу відвідин кардинала Й. Сліпого. І характеристично: цю нашу соборність — читай: показ сили! — негайно запримітили сильні світу цього. Вставлення світлини з Шевченківської імпрези у Вашинґтоні 1964 р. до передвиборчої кампанії Республіканської партії ЗСА цьому пречистий доказ.

Таке соборне українське „ми" не підлягає ніякому діянню алерґії та її нищівному розкладові, словом, коло нього гуртуватись би нам і кріпитись для спільної борні.

Але люди рахують цей справжній феномен за одноденну муху чи фоєрверк і вертаються до своїх таборів і середовищ. А там гуляє українська алерґія (алерґ і „я"). За пречистими доказами не далеко шукати: навіть найідейніші вчорашні комбатанти - борці за волю України нині, поділені, обкладають колись спільну фірму організації різними малими „літерами розпізнання", чи ребусним поділом на „бувших" і „колишніх".

Не діє ця наша алерґія у ворожій неволі. Але радіти з цього приводу нема причини. На волі ж зліквідувати цю жахливу нашу недугу міг би тільки здоровий український „хлопський розум". На жаль — покищо — цей наш здоровий розум живе тільки у . . . „Співомовках" Руданського . . .

Д-р С. Самбірський

ВРАЖЕННЯ З ЕВРОПИ

(13

Подивляв я в Цюріху чудову віллю, де 5 років жив Ріхард Вагнер і де створив він свої найбільші опери. Так само тут працював як муляр Муссоліні, тут в університеті викладав Айнштайн. Так само тут жив сумнозвісний Ленін, і тут мав свої зв'язки Союз Визволення України. Тут, а пізніше в Женеві провадив свою діяльність Михайло Драгоманов.

Цюріх має 65 протестантських і 20 католицьких церков. Отже, католики тут у меншості.

Як виглядають швайцарці і чим вони характеристичні?

Поперше — вони складаються з трьох народів — німців, італійців і французів. Від року 1315 не було в цій країні війни, і „вічний мир" вплинув на психіку швайцарців. Вони спокійні, опановані, навіть повільні.

Швайцарія — це єдина країна у світі, де — здається — час стоїть на місці й ніхто нікуди не поспішає. Все тут поступає закономірно, так, як у годинниках, що їх вони виробляють. Швайцарці дуже люблять гроші. Таксівкарі вперто домагаються наддатків без огляду на суму, що її показує лічильник таксівки. Коли їм відмовити, то реагують шорстко і грубо.

Треба підкреслити й додатні сторони швайцарців: точність і охайність. Готелі у Швайцарії надзвичайно чисті, кімнати з лазничкою, телефоном, радіом і ціна всього 8 долярів разом із сніданням. Так само чисті вулиці, парки.

Оглянувши з провідником місто, моя група затрималась на вечерю на північній терасі Цюріху.

Перед нами простягнувся чудовий красвид. В долині сріблилось плесо озера, по якім, неначе дитячі іграшки, плили туристичні кораблики. По правій руці сонце хилилось до заходу. „Земля тут дуже дорога, — сказала провідниця. — Дім у Цюріху коштує чверть мільйона долярів угору, з того 70% платиться за землю, а тільки 30% за дім. Проте, завжди знаходяться мистці та письменники, що набувають тут собі доми. По другій світовій війні купив тут дім славний німецький письменник Томас Ман".

Вечеря була дуже смачна. Меню охоплювало страви багатьох народів, але, на жаль, не бачив я українського борщу та голубців. Це меню викликало дискусію про потребу міжнародної номенклятури для всякого роду страв, а далі зайшла розмова про характер Швайцарії, як держави, і про демократію, здійснену в цій країні.

Швайцарці можуть похвалитись створенням міжнародного Червоного Хреста. Швайцарія була, а почасти і є осідком багатьох міжнародних організацій. Коли говорилось про ці справи, мені прийшло на думку, що було б добре, коли б наш Український К о н ґресовий Комітет міг здобутися на своє бюро у Швайцарії, бо там кожний нарід старається себе репрезентувати і використовувати широкі міжнародні контакти. На жаль, у Швайцарії живе лише маленька горстка українців.

Европейці зі становища швайцарця виглядають обмеженими людьми, які будують, а відтак усе, що збудували, нищать у війнах. Швайцарія є наглядним зразком, як три народи могли зговоритись і створити окрему державу, щоб у ній спокійно жити і творити. Справді якось дивно бачити в Цюріху всюди написи трьома мовами і чути на вулицях три мови: німецьку, французьку та італійську, як рівнорядні урядові мови. Кожний освічений швайцарець знає всі ці мови як рідні, а тепер опановує ще й четверту — англійську.

Надходив вечір. На терасі готелю під деревами сиділи люди. Переді мною, як на долоні, лежав Цюріх, а на обрії було видно останні промені сонця, що поволі ховалось за чорну хмару. „Буде дощ", — подумав я. І в цей момент мої думки перервала дивна мелодія. Це дзвонили у всіх церквах міста. Це була пречудова мелодія, яку чув я лише на Великдень ще малим хлопцем в Україні. Була субота і всі церкви скликали вірних на вечірню.

В неділю був я у католицькій церкві на співаній Службі Божій. Церква була повна, але, подібно, як у Німеччині та Голляндії, молоді бачив я не багато. Мішаний хор співав чудово. І ще одно: вірні давали на колекту всього лише по кількадесят центів.

Коли зі Швайцарії вертались назад до Мюнхену, тоді ще яскравіше виступає контраст: Швайцарія — символ багатства і спокою, вона захоплює своєю панськістю і свободою; Німеччина, хоч має найвищий життьовий рівень у Західній Европі, видається якоюсь бідною і холодною.

Амстердам

Міжнародний поїзд Орієнт Експрес виїжджає з Кляґенфурту в Австрії і через Західню Німеччину приїжджає до Голляндії. Таким чином мав я нагоду оглянути виноградну долину славної ріки Райн. У ранній мряці маєстатично майоріла готицька катедра в Кельні, — вже прокидалась гарна, хоч і скромна, столиця Західньої Німеччини Бонн.

Н і мецько - голляндський кордон поїзд перейшов зовсім непомітно. Західня Европа — це не Совєтський Союз, що відгороджує своїх громадян від вільного світу колючим дротом, муром, мінами та вежами з вартовими, готовими до стрілу. Ні, Західня Европа співпрацює, і Голляндія також належить до Спільного Европейського Ринку. Ця господарська спільнота, що начислює около 200 мільйонів населення шістьох держав, піднесла Европу на рівень високого господарського добробуту.

Поїзд їде голляндською рівниною. Появляються, неначе гриби по дощі, типові для цієї країни вітряки. Південна Голляндія (голляндці називають свій край Нідерляндами) дуже нагадує нашу Волинь. Щойно далі на північ зникають ліси і з'являються пасовища. Ще далі — міста з своєрідним архітектурним стилем: стрімкі дахи, вкриті червоною дахівкою, а на фронтоні домів увипуклені білі вікна. На дахах видно маленькі крани, якими підносять меблі чи інші тяжкі речі, щоб через вікно втягнути їх до мешкання, бо сходи в домах дуже стрімкі, а коридори вузькі.

Минаємо Утрехт. Тут професор Мирослав Антонович створив з голляндців славний хор, який прекрасно виконує українські пісні, колядки й Службу Божу.

Нарешті Амстердам. Це дуже оригінальне місто нараховує 1 мільйон населення й півмільйона роверів. Роверами їздять молоді й старі. На мотоциклах бачив я навіть старих жінок з донькою або внуком ззаду. Голляндці називають Амстердам „Венецією півночі", бо має він 600 мостів і густу сітку каналів. Завдяки цьому положенню Амстердам — це величезна пристань і вікно Голляндії у світ. З подивом оглядав я цю пристань і широкі затоки з численними кораблями.

Оглядини міста відбули ми на моторовому кораблику з провідницею-студенткою, яка показувала нам доми з XV, XVI і XVII століть. Модерні дільниці постають там, де інженери виривають землю від моря, засипаючи затоки піском, будучи греблі і відпроваджуючи воду рурами.

Рівень життя в Голляндії високий і заробітки також

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 OLD YORK RD., PHILADELPHIA, PA., 19141

Розпочались тайні наради про В'єтнам

Об'єднані Нації. — Майже одночасно розпочались і паралельно проводяться тайні наради в Парижі і в Ню Йорку про дві найважливіші сучасні міжнародні проблеми: замирення у В'єтнамі і замирення на Близькому Сході. Секретар оборони Мелвін Лерд потвердив у своєму радіо-телевізійному інтерв'ю в Коломбія Бродкестінг Систем в минулий четвер, що йдуть засекречені „приватні" розмови з комуністами у Парижі про замирення у В'єтнамі. Цю вістку потверджують паризькі кореспонденти, дармащо ніхто не виявляє — хто з ким і де розмовляє. Водночас, у минулий четвер 3 квітня ц. р., в помешканні французького амбасадора в Об'єднаних Націях Арманда Берара відбулася перша нарада „чотирьох великих" на амбасадорському рівні: названого амбасадора Берара від Франції, британського амбасадора лорда Карадона, совєтського Якова Маліка й американського — Чальса Йоста. За коротким комунікатом до преси, що його відчитав Арманд Берар — названі представники чотирьох великодержав, постійних членів Ради Безпеки ОН, негайно розпочали сутню дискусію про можливості замирення між Ізраїлем і арабами на базі резолюції Ради Безпеки з 22 листопада 1967 року. Вони хочуть уточнити й ближче з'ясувати різні пункти тієї резолюції та облегшити цим офіційному посередникові в цій справі від Об'єднаних Націй, шведському дипломатові Гуннарові Ярріңґові, продовжувати його миролюбну місію.

ДЕ ГОЛЛЬ ВДОВОЛЕНИЙ НІКСОНОМ

Париж. — Французький президент де Голль надзвичайно вдоволений своєю розмовою з президентом Ніксоном, яку він мав у Білому Домі у зв'язку з перебуванням у Вашинґтоні на похороні Д. Д. Айзенгавера. Він звітував про неї на засіданні французької ради міністрів після повороту до Парижа, але докладного змісту його звідомлення не подано.

ІРАН ЗІРВАВ З ЛИВАНОМ

Іран зірвав дипломатичні взаємини з Ливаном. Безпосередньою причиною стала відмова ливанського уряду видати Іранові втікача генерала Таймура Бахтяра, колишнього віце - прем'єра й шефа поліції в Ірані. Ливанські власті арештували були його й засудили на в'язничну кару за те, що він мав у своєму авті зброю, але тепер скінчилася вже його кара. Ливан видалить його — Швайцарія погодилася прийняти його до себе, як політичного емігранта.

Верховний Архиєпископ-Митрополит промовляв на Університеті „Анджелікум"

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

му Аквіната до наших шкіл, щоб на цій здоровій науці оперти й закріпити нею ідею з'єдинення, затримуючи при цьому прикмети східної богословії, основані в нас на мисленні св. Йоана Дамаскина. Подібно і митроп. Петро Могила був того переконання, що науку богословії зможе піднести тільки при введенні методи св. Томи. І дійсно на Аквінатових творах з легким „православним" перелицьованням стояла наша Києво-Могилянська Академія в часі свого розквіту, а падала вона з занепадом Томиної науки під впливом протестантських струй, що дійшли і до нас. Во тільки протестантські вільнодумці заступали погляд, що Томина наука, звана схолястичною, себто шкільною методою, є без змислу для реального життя і живої дійсности, як така, що займається чисто умовними абстракціями. Також і деякі східні богослови фальшиво думали, що схолястика стоїть у противенстві до грецької традиції. Нині ці погляди знову оживають, хоч в засаді схолястика є регабілітована завдяки поглибленні студій над її історією. Вона ж бо є наукою зі стислим думанням, повна глибини богословської думки. Вона мала в свій час повне розуміння емпіричних наук, очевидно при тогочасних скромних ще природничих і технічних здобутках.

Найбільш обдарованим філософічно народом були греки і в них кожна система мала оригінальний погляд на дійсність, а природне пізнання завдяки філософії Платона й Аристотеля осягнуло найбільшу висоту. Християнство ж зі свого боку ублагороднило арістотелівську філософію, вивіяло з неї непотрібну полову і залишило здорове зерно таких правд як іскування Бога, субстанціяльність душі, позагробове життя. Слушно отже казав вже Климент Александрійський, що філософія приготовила грецький нарід до науки Христа так, як старозавітній закон підготовив жидів.

В своїй доповіді порушив Кир Йосиф схолястику з її вченням про Пресвяту Тройцю, про походження Святого Духа, про пересуществлення хліба й вина в Тіло і Кров Христову, про св. Тайни, про чистилище, як і велику користь з неї для тих, що шукають дороги християнської єдности і для цієї єдности працюють. Бо церковної єдности ніколи не можна осягнути, коли нема ясного вчення про правди св. віри. Бо правда одинока є в силі заспокоїти ум чоловіка і коли вона останеться неясною або не буде правдою, то всі старання до єдности останутся без успіху.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Федеральна Резервова Рада збільшує дисконт до 6 відсотків

Вашинґтон. — Федеральна Резервова Рада 3-го квітня збільшила дисконт від позичок, видаваних федеральним банкам, із 5.5 до 6 відсотків, що є найвищим дисконтом в останніх 40 роках. Одночасно ця самаФР-Рада зарядила, щоб банки збільшили свої резервові фонди у відношенні до суми своїх зобов'язань. Коли 6,000 банків виконають це зарядження, то в банках будуть заморожені додаткові 650 мільйонів дол., які не зможуть збільшувати рух в економіці. Резервова Рада видала ці два зарядження на те, щоб сповільнити темп збільшення економіки та цим способом припинити інфляційний тиск на господарство ЗСА. Збільшення конта обов'язує негайно всі 12 федеральні банки, крім банку в Бостоні, який збільшить дисконт за кілька днів. Ці зарядження свідчать про те, що Уряд таки всіми засобами старається поборювати інфляцію, яка щороку обезцінює вартість долара на 4 до 5 відсотків. Приватні банки вже давніше збільшили відсотки від позичок, але це досі не мало бажаного впливу на економіку країни.

Зміна влади в Ґані

У Гані зрікся голова тієї держави, генерал Джозеф Анкрах, який прийшов був до влади після перевороту, що його перевів три роки тому проти тодішнього диктаторського президента Кваме Нкрумаха. Причиною його зречення стали ревеляції про те, що він дістав від одного багатого купця 7.500 дол. і роздав їх кільком своїм політичним співробітникам. Новим головою так званої Національної Ради Визволення, себто практично головою ґанської держави став 33-річний генерал А. А. Афріфа, який скінчив високу військову школу в Лондоні. Він обіцяв швидкий поворот Гани до демократичного режиму.

НОВИЙ АМБАСАДОР ЗСА В СССР

До Москви прибув новий американський амбасадор Джекоб Бім, професійний дипломат, колишній амбасадор в Чехо - Словаччині. Він не привіз ніякого окремого листа президента Ніксона до будь - котрого з совєтських „вельмож". Американська преса інтерпретує цей факт так, що Ніксон не квапиться до розмов з большевиками.

Заарештовано членів „Чорної пантери"

Ню Йорк. — Тут заарештовано 21-го члена організації „Чорна Пантера" за те, що вони плянували саме перед Великодніми Святами за допомогою вибухового матеріялу понищити великі крамниці, такі як Мейсі, Александр, Блумінґдейл, Корветт та інші та вбивати поліцистів. 12-ох змовників заарештовано в їхніх домах, а решту в мешканнях їхніх приятелів. Всі вони оскаржені в намаганому вбивстві і підпалів, в незаконному посіданні зброї. Між заарештованими є 32 річний Роберт Колліср, який відсидів 21 місяць в тюрмі за те, що плянував нищити національні пам'ятки, між іншим, відому Статую Свободи та за привіз динаміту з Канади. Колліср — це „вихованик" членів націоналістично-скрайнього неґритянського товариства „Чорна Пантера".

ДУМКИ ПРО НЕЗАМІННЕ ПОЧУТТЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

в цьому відношенні там, де існує потреба підтримати слабкіші прояви живого життя, а зокрема духовного. Відомий факт, що Папа Римський реґулярно підтримує грошовими пожертвами жидівсько - ізраїльські установи, що потребують помічної руки. Знаємо, яку велику підтримку дають добродійні установи, окремі громадяни та уряди наших держав слаборозвиненим країнам Африки, Азії та Латинської Америки.

Хіба в такій атмосфері ми не здвигнемо плечима і не пройдемо мимо тих українців, які потребують нашої допомоги чи підтримки? Бо насправді ми самі потребуємо того незамінного почуття, що його дає людині кожна зроблена нею пожертва в ім'я іншої людини чи громади. Щоб ми могли жити гідно, як повноцінні люди, ми потребуємо того почуття особливо в умовах, в яких нам доводиться жити сьогодні. А в цих умовах подекуди переважає тенденція, відома ще старовинним римлянам: „Хліба і видовищ!"

Увесь характер українського поселення поза межами України протягом останніх ста років суперечить отій тенденції. Український еміґрант ніколи не хотів жити самим лише хлібом і для себе самого — він завжди прагнув вищого життя і зберігав нематеріяльні цінності. Тепер ми всі маємо добру можливість підніматися на той вищий рівень життя саме шляхом підтримки позицій українського громадського й церковного життя всюди там, де ці слабкості ще існують.

А вони є в „українському світі", як теж є в нас маючі та потребуючі люди. Треба тільки вміти поглянути українським оком на пекучі українські потреби.

Примітка Редакції: Для тих, хто хотів би допомогти українській громаді в Парижі, подаємо адресу Комітету будови Храму св. Симона: Com. Constr. Eglise Ukrainienne, 38 Ave. de L'Opera, Paris, 2-E, France.

ВРАЖЕННЯ З ЕВРОПИ

(Закінчення зі стор. 2-ій)

високі. Голляндська мова зближена до німецької, передусім у словотворі, більше, ніж українська до російської, але нікому ніколи не приходило на думку заперечувати її самостійність.

У неділю в церкві в Амстердамі було так само мало молоді, як у Мюнхені чи Цюріху. Щоб вірним не боліли коліна при клячанні, на лавках висять килимки, що їх можна підкладати під коліна. Отже, що край то обичай.

Готелі дешевші, але заразом скромніші і валізи треба добре замикати. Перший раз у житті знайшов я у своїй кімнаті в готелі голку та нитки.

Амстердам може похвалитись великим і гарним новим летовищем. Інформації подаються тут англійською, французькою і голляндською мовами. Молоденькі стюардеси до кожної чужої мови вплітають своє хрипливе голляндське „ха".

На закінчення варто ще додати, що найбільшою політичною партією в Голляндії є соціялістична. Багато голляндців наївно вірять, що робітництво у світі здобуло собі ліпше життя внаслідок натиску Совєтського Союзу на капіталізм. У Західній Европі взагалі вражає слабе знання „найпередовішої країни" і мало-хто знає тут російську мову.

З амстердамського летовища піднісся я великим джетовим літаком, вертаючись до Америки.

(Кінець)

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Односельчанами та Приятелями,
що дня 19-го березня 1969 р. в Середній Азії,
відійшла у Вічність на 80-му році життя,
наша Найдорожча
МАТИ і БАБУСЯ

бл. п.
ТАТІЯНА ҐОЛЯШ

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА відбудеться в ПОНЕДІЛОК, 7-го КВІТНЯ 1969 р. о год. 7:30 веч. після Служби Божої в Катедрі св. ВОЛОДИМИРА, в Парафії св. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ в ЧИКАҐО, Ілл.

Горем прибиті:
син — ТЕОДОР з дружиною ПЕТРУНЕЛЕЮ
син — Інж. СТЕПАН з дружиною НАДІЄЮ
син — СЕМЕН з дружиною ОЛЬҐОЮ — на засланні
ЛЮБА, РОМАН, ОЛЬГА, МИРОСЛАВА, ВАСИЛЬ — внуки
ІВАСЬ і ІРИНА — правнуки

В глибокому смутку повідомляємо, що

Інж. ТИХОН БІЛОУС

нар. 14-го червня 1897 р. в Східній Україні, абсольвент Української Господарської Академії в Подєбрадах, активний працівник Т-ва „Сільський Господар" в Перемишлянах і Ярославі, співробітник Музею-Архіву в Клівленді,
помер по тяжкій недузі 1-го квітня 1969 р.
ПАНАХИДА в четвер і п'ятницю, о год. 7:30 веч., а ПОХОРОН в суботу, 5-го квітня 1969 р. о год. 2-ій по пол. з похоронного заведення п. Колодія на цвинтар Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

ПРИЯТЕЛІ і ЗНАЙОМІ

МИКОЛА ЗАХАРКІВ

УСС, КООПЕРАТОР

помер дня 29-го березня 1969 р. на 70-му році життя в Джамейці, Н. Й. Похоронений в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Дружина — ГАЛИНА
Син — ВАСИЛЬ